

**Dz.U. 1960 nr 10 poz. 64**

tekst ujednolicony opracowany na podstawie  
tj. Dz.U. 1970 nr 4 poz. 35 ze zm.

**<sup>1</sup>USTAWA**

**z dnia 17 lutego 1960 r.**

**o Polskiej Akademii Nauk****Dział I****Przepisy ogólne****Art. 1.**

Polska Akademia Nauk - oznaczona w dalszych przepisach skrótem "Akademia" - jest najwyższą instytucją naukową w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

**Art. 2.**

Zadaniem Akademii jest:

- 1) zapewnienie nauce polskiej warunków wszechstronnego rozwoju,
- 2) wytyczanie badaniom naukowym kierunku, który odpowiada potrzebom Narodu budującego ustrój socjalistyczny,
- 3) przyczynianie się do rozwoju postępowej myśli naukowej w świecie,
- 4) reprezentowanie nauki polskiej w kraju i za granicą.

**Art. 3.**

W zakresie swoich zadań Akademia sprawuje funkcje naczelnego organu państwowego.

**Art. 4.**

W wykonaniu swoich zadań Akademia:

- 1) prowadzi prace naukowe ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień mających istotne znaczenie dla budownictwa socjalistycznego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) przyczynia się do rozwoju badań naukowych zgodnie z wytyczonym kierunkiem badań przez udzielanie środków poszczególnym instytucjom, jak również poszczególnym uczonym na wykonanie określonych prac naukowych,
- 3) uczestniczy w planowaniu i koordynacji badań naukowych w skali ogólnokrajowej,
- 4) wypowiada się w sprawach organizacji, stanu i potrzeb nauki polskiej oraz kadr naukowych i przedstawia Rządowi sprawozdania i wnioski w tym zakresie,
- 5) na zlecenie Rządu sprawuje nadzór naukowy nad instytucjami, nie objętymi organizacją Akademii,

- 6) organizuje ekspertyzy naukowe na żądanie naczelnych organów władzy i administracji państwowej,
- 7) współdziała z naczelnymi organami państwowymi w zakresie organizacji badań naukowych,
- 8) koordynuje przy współudziale właściwych naczelnych organów administracji państwowej współpracę naukową z zagranicą w zakresie ustalonym przez Prezesa Rady Ministrów,
- 9) organizuje sesje i zjazdy naukowe krajowe i międzynarodowe oraz reprezentuje naukę polską na zjazdach międzynarodowych,
- 10) kształci kadry naukowe, udziela stypendiów naukowych i współdziała w tym zakresie z innymi instytucjami,
- 11) prowadzi działalność wydawniczą i koordynuje działalność wydawniczą towarzystw naukowych, nad którymi sprawuje opiekę,
- 12) organizuje i prowadzi prace w dziedzinie upowszechniania wiedzy w społeczeństwie i współdziała w tej dziedzinie z innymi instytucjami,
- 13) sprawuje opiekę nad towarzystwami naukowymi i - na zlecenie Rządu - nad innymi społecznymi instytucjami naukowymi,
- 14) współdziała z naczelnymi organami administracji państwowej sprawującymi nadzór nad szkołami wyższymi w projektowaniu organizacji i programów studiów wyższych,
- 15) udziela pomocy członkom Akademii w twórczej pracy naukowej.

#### **Art. 5.**

1. Akademia jest stałym doradcą Rządu w sprawach nauki.
2. Naczelne organy administracji państwowej zasięgają opinii Akademii we wszystkich istotnych sprawach dotyczących stanu i rozwoju nauki.

#### **Art. 6.**

1. Akademia jest osobą prawną z siedzibą w Warszawie.
2. Akademia może zakładać swoje oddziały i placówki naukowe w kraju i za granicą oraz może sprawować zarząd placówkami naukowymi za granicą.
3. Akademia używa pieczęci okrągłej z godłem państwowym pośrodku, zawierającej w otoku nazwę "Polska Akademia Nauk".

#### **Art. 7.**

1. Szczegółową organizację wewnętrzną Akademii oraz zakres i tryb działania jej organów określa w ramach przepisów niniejszej ustawy statut Akademii nadany przez Radę Ministrów.
2. Zwierzchni nadzór nad Akademią sprawuje Prezes Rady Ministrów.

### **Dział II**

#### **Członkowie Akademii**

#### **Art. 8.**

Akademia jednoczy w swoim składzie wybitnych uczonych dla twórczej pracy naukowej i wykonywania

zadań Akademii.

#### **Art. 9.**

1. Akademia składa się z członków krajowych: rzeczywistych i korespondentów oraz z członków zagranicznych. Członkiem krajowym może być tylko obywatel polski. W przypadku utraty obywatelstwa polskiego członek krajowy przestaje być członkiem Akademii.
2. Członkowie Akademii są wybierani przez Zgromadzenie Ogólne.
3. Ogólną liczbę członków krajowych określa na okresy pięcioletnie Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezydium Akademii.

#### **Art. 10.**

1. Na członków zagranicznych Akademii mogą być wybierani tylko uczeni nie będący obywatelami polskimi.
2. Członkowie zagraniczni nie mogą być powoływani do organów Akademii.

#### **Art. 11.**

1. Członkowie krajowi Akademii obowiązani są:
  - 1) prowadzić prace naukowe wynikające z planów Akademii lub szkół wyższych i innych placówek naukowo-badawczych,
  - 2) uczestniczyć w kształceniu kadr naukowych,
  - 3) uczestniczyć w pracach Zgromadzenia Ogólnego, właściwych wydziałów, oddziałów, komitetów naukowych, rad naukowych placówek oraz komisji,
  - 4) przedstawiać sprawozdania ze swoich prac właściwym wydziałom Akademii.
2. Członek Akademii po ukończeniu 70 lat życia może zwolnić się od udziału w pracach wymienionych w ust. 1.

#### **Art. 12.**

1. Członkowie krajowi Akademii otrzymują stałe uposażenie według norm i zasad, które określi Rada Ministrów.
2. Uposażenie to jest wolne od opodatkowania i niezależne od uposażenia pobieranego z innych tytułów.<sup>2</sup>

#### **Art. 14.**

Ze stanowiskiem członka krajowego Akademii nie można bez zgody Prezydium Akademii łączyć żadnego zajęcia zarobkowego z wyjątkiem zajęcia w szkole wyższej lub w placówce naukowej, nie objętej organizacją szkolnictwa wyższego. Zakaz ten nie dotyczy piastowania stanowiska ministra, podsekretarza stanu lub stanowiska równorzędnego.

#### **Art. 15.**

Członek Akademii może być z niej wykluczony uchwałą Zgromadzenia Ogólnego za zachowanie się godzące w interesy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej albo z innych powodów niegodne uczonego.

**Art. 16.**

Szczegółowy tryb zgłaszania kandydatur oraz wybierania i wykluczania członków Akademii określa regulamin nadany przez Radę Ministrów.

**Dział III****Organizacja wewnętrzna Akademii****Rozdział 1****Zgromadzenie Ogólne, Prezydium, Sekretarz Naukowy****Art. 17.**

1. Naczelnym organem Akademii jest Zgromadzenie Ogólne.
2. Zgromadzenie Ogólne nadaje ogólny kierunek działalności Akademii, sprawuje nadzór nad jej organizacją i działalnością i decyduje w sprawach zastrzeżonych do jego właściwości w niniejszej ustawie i w statucie Akademii.

**Art. 18.**

W Zgromadzeniu Ogólnym biorą udział z głosem stanowczym członkowie krajowi Akademii.

**Art. 19.**

Prezydium Akademii czuwa nad należyтым wykonaniem zadań przez Akademię i wszystkie jej organy zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, statutem Akademii i uchwałami Zgromadzenia Ogólnego oraz decyduje w sprawach zastrzeżonych w niniejszej ustawie i w statucie Akademii do właściwości Prezydium Akademii.

**Art. 20.**

1. W skład Prezydium wchodzi:
  - 1) Prezes i wiceprezesi Akademii wybierani przez Zgromadzenie Ogólne spośród rzeczywistych członków Akademii, przy czym liczbę wiceprezesów ustala ustępujące Prezydium Akademii za zgodą Prezesa Rady Ministrów,
  - 2) członkowie Prezydium wybierani przez Zgromadzenie Ogólne spośród członków krajowych Akademii w liczbie ustalonej przez ustępujące Prezydium za zgodą Prezesa Rady Ministrów,
  - 3) Sekretarz naukowy Akademii powołany spośród członków krajowych Akademii przez Prezydenta Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na wniosek Prezesa Rady Ministrów,
  - 4) sekretarze wydziałów Akademii, powołani spośród członków krajowych Akademii przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Sekretarza Naukowego Akademii,
  - 5) przewodniczący oddziałów zamiejscowych Akademii powołani spośród członków krajowych Akademii w trybie ustalonym w statutach organizacyjnych oddziałów.
2. Wybór członków Prezydium przez Zgromadzenie Ogólne wymaga zatwierdzenia przez Radę Ministrów.
3. Prezes i wiceprezesi Akademii, Sekretarz Naukowy i sekretarze wydziałów są stale urzędującymi członkami Prezydium Akademii.

**Art. 21.**

Kadencja Prezydium trwa trzy lata i rozpoczyna się z początkiem roku kalendarzowego. Jeżeli z upływem kadencji nowy skład osobowy Prezydium nie jest powołany, dotychczasowe Prezydium pełni wszystkie funkcje do chwili objęcia ich przez nowe Prezydium. W razie zmian w składzie Prezydium w ciągu kadencji okres pełnienia funkcji przez nowo powołanych członków kończy się z upływem kadencji całego Prezydium.

**Art. 22.**

1. Prezes Akademii przewodniczy na sesjach Zgromadzenia Ogólnego, zwołuje posiedzenia Prezydium i przewodniczy na nich, kieruje pracą Prezydium, a w okresach między posiedzeniami Prezydium sprawuje w imieniu Prezydium bieżący nadzór nad działalnością Akademii i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Wiceprezesi Akademii są stałymi pomocnikami Prezesa i zastępują go w miarę potrzeby.

**Art. 23.**

1. Sekretarz Naukowy Akademii przy pomocy swoich zastępców sprawuje bieżące kierownictwo całą działalnością Akademii. Do jego zakresu działania należą decyzje we wszystkich sprawach nie zastrzeżonych innym organom Akademii. Sekretarzowi Naukowemu Akademii podlegają bezpośrednio placówki naukowe Akademii.
2. Zastępcy Sekretarza Naukowego Akademii są powoływani na wniosek Sekretarza Naukowego Akademii na okres kadencji Prezydium Akademii przez Prezesa Rady Ministrów spośród samodzielnych pracowników naukowo-badawczych lub naukowo-dydaktycznych. Podział pracy pomiędzy swoimi zastępcami ustala Sekretarz Naukowy Akademii.
- <sup>3</sup>4. Uprawnienia zastrzeżone w przepisach szczególnych ministrom w sprawach organizacyjnych, administracyjnych, finansowych i gospodarczych przysługują odpowiednio Sekretarzowi Naukowemu Akademii, o ile niniejsza ustawa lub statut nie stanowią inaczej.
5. Sekretarz naukowy Akademii jest służbowym przełożonym wszystkich pracowników zatrudnionych w Akademii.

**Art. 24.**

1. Stałymi organami doradczymi i pomocniczymi Sekretarza Naukowego Akademii są Sekretariat Naukowy oraz kolegium do spraw placówek naukowych. Zadania, skład osobowy oraz tryb działania Sekretariatu Naukowego oraz kolegium do spraw placówek naukowych określa statut Akademii.
2. Statut Akademii może przewidzieć powołanie innych kolegialnych organów doradczych i opiniodawczych.

**Art. 25.**

Stale urzędujący członkowie Prezydium Akademii otrzymują wolne od podatku dodatki funkcyjne do uposażenia członka Akademii w wysokości ustalonej przez Radę Ministrów. Ograniczenia łączenia płatnych zajęć pracowników naukowo-badawczych oraz pracowników naukowo-dydaktycznych szkół wyższych nie odnoszą się do funkcji członków Prezydium Akademii.

## **Rozdział 2**

### **Wydziały, oddziały, komitety i placówki naukowe**

#### **Art. 26.**

1. Wydział Akademii skupia członków Akademii reprezentujących dyscypliny naukowe blisko ze sobą związane.
2. Tworzenie wydziałów oraz ich przekształcanie i znoszenie następuje w drodze uchwały Zgromadzenia Ogólnego Akademii na wniosek Prezydium. Uchwała podlega zatwierdzeniu przez Radę Ministrów.

#### **Art. 27.**

1. Każdy członek Akademii jest członkiem jednego z jej wydziałów zależnie od swojej specjalności naukowej. Może on brać udział w pracach innych wydziałów, jednakże bez prawa głosowania w sprawach organizacyjnych i personalnych.
2. Przy wyborze członka Akademii Zgromadzenie Ogólne rozstrzyga o jego przynależności do jednego z wydziałów.

#### **Art. 28.**

Wydział bierze bezpośredni udział w pracach nad rozwojem nauk objętych właściwością wydziału, sprawuje kierownictwo oraz nadzór naukowy i organizacyjny nad komitetami i komisjami naukowymi należącymi do wydziału, sprawuje ogólny nadzór naukowy nad placówkami w zakresie reprezentowanych przez wydział dziedzin nauki, sprawuje opiekę nad towarzystwami naukowymi i innymi społecznymi instytucjami naukowymi oraz wykonuje inne zadania zastrzeżone do właściwości wydziału w przepisach ustawy i statutu Akademii lub zlecone przez prezydium Akademii.

#### **Art. 29.**

1. Sekretarz wydziału Akademii kieruje bieżącymi pracami wydziału, zwołuje jego sesje plenarne i przewodniczy na nich, przygotowuje materiały obrad i wykonuje uchwały sesji plenarnych wydziału, jak również uchwały Prezydium Akademii odnoszące się do wydziału.
2. Sekretarz Naukowy Akademii może powołać jednego lub więcej zastępców sekretarza wydziału spośród profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych, docentów.

#### **Art. 30.**

1. W celu wzmożenia pracy naukowej w poszczególnych ośrodkach kraju Akademia może tworzyć swoje terenowe oddziały, skupiające członków Akademii czynnych w danym ośrodku.
2. Członkami oddziału są członkowie Akademii czynni na terenie jego działalności.
3. Powołanie oddziału Akademii wymaga uchwały Zgromadzenia Ogólnego zatwierdzonej przez Radę Ministrów.
4. Organizację i zakres działania oddziału ustala statut uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne i zatwierdzony przez Radę Ministrów.

**Art. 31.**

1. Stałymi organami wydziałów w zakresie poszczególnych dyscyplin lub ich grup albo poszczególnych problemów naukowych są komitety naukowe, złożone z członków Akademii, innych wybitnych uczonych oraz wybitnych specjalistów i praktyków.
2. Komitety naukowe obejmujące problematykę nie mieszczącą się w ramach poszczególnych wydziałów mogą być powoływane bezpośrednio przy Prezydium Akademii.
3. Do zadań komitetów należy inicjowanie badań naukowych, opiniowanie planów badań naukowych oraz koordynacja badań w zakresie im powierzonym.
4. Tryb tworzenia komitetów i ich organizację określa bliżej statut Akademii i regulaminy wydane na podstawie statutu.

**Art. 32.**

1. Akademia organizuje i prowadzi placówki naukowe.
2. O utworzeniu placówki decyduje Prezydium Akademii na wniosek Sekretarza Naukowego Akademii. Utworzenie instytutu naukowego wymaga zgody Prezesa Rady Ministrów.
3. Placówką naukową kieruje kierownik (dyrektor). W placówce jako organ pomocniczy i doradczy kierownika działa kolegium, którego skład, zakres i tryb działania określa statut placówki.
4. W każdej placówce naukowej powoływana jest rada naukowa, która współdziała w kierowaniu placówką i sprawuje w niej funkcje nadzoru naukowego.
5. W sprawach mających znaczenie polityczne kierownik placówki współdziała z organizacją partyjną, a w sprawach pracowniczych - również z organizacją związkową.
6. Szczegółowy zakres działania i organizację placówki ustala jej statut organizacyjny nadany przez Sekretarza Naukowego Akademii.

**Art. 33.**

Na wniosek Sekretarza Naukowego Akademii Prezydium Akademii może tworzyć biblioteki naukowe, archiwa, ośrodki dokumentacji naukowej i inne jednostki pomocnicze o charakterze naukowym. Art. 32 ust. 4 i 6 stosuje się w tych przypadkach odpowiednio.

**Art. 34.**

1. Na podstawie porozumienia między Prezydium Akademii i właściwymi ministrami mogą być tworzone wspólne placówki naukowe i jednostki pomocnicze o charakterze naukowym. Ich zakres działania, organizację i zasady finansowania określają statuty, nadane wspólnie przez Sekretarza Naukowego Akademii i właściwych ministrów. Art. 32 stosuje się odpowiednio.
2. Na podstawie porozumienia między Sekretarzem Naukowym Akademii i właściwymi ministrami placówki naukowe i jednostki pomocnicze Akademii mogą być udostępniane szkołom wyższym i instytutom naukowo-badawczym dla celów dydaktycznych i badawczych.

**Art. 35.**

Placówki naukowe Akademii mogą nadawać stopnie naukowe zgodnie z przepisami o stopniach naukowych i tytułach naukowych.

## **Dział IV**

### **Pracownicy Akademii**

#### **Art. 36.**

W celu wykonania swych zadań Akademia może zatrudniać:

- 1) pracowników naukowo-badawczych:
  - a) profesorów zwyczajnych,
  - b) profesorów nadzwyczajnych,
  - c) docentów,
  - d) adiunktów,
  - e) starszych asystentów,
  - f) asystentów,
- 2) pracowników inżynierskich, technicznych i równorzędnych,
- 3) bibliotekarzy dyplomowanych i innych pracowników służby bibliotecznej,
- 4) dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej,
- 5) pracowników organizacyjno-ekonomicznych, administracyjnych i innych.

#### **Art. 37.**

1. Powołanie na stanowiska profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych, docentów i adiunktów oraz bibliotekarzy dyplomowanych i dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej następuje na podstawie mianowania lub na podstawie umowy o pracę.
2. Pozostałych pracowników zatrudnia się na podstawie umowy o pracę.
3. Osoby zatrudnione w innej instytucji na podstawie mianowania mogą być zatrudnione dodatkowo w Akademii tylko na podstawie umowy o pracę.
4. Kryteria powoływania pracowników wymienionych w ust. 1 na podstawie mianowania lub na podstawie umowy o pracę ustala Sekretarz Naukowy Akademii.

#### **Art. 38.**

1. Na stanowisko profesora nadzwyczajnego lub profesora zwyczajnego może być powołana osoba posiadająca tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub profesora zwyczajnego.
2. Na stanowisko docenta może być powołana osoba:
  - 1) posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego,
  - 2) posiadająca stopień naukowy doktora, a ponadto wykazująca się dorobkiem naukowo-badawczym z dziedziny badań objętych zakresem działania placówki naukowej lub z dziedziny pokrewnej, potwierdzającym jej kwalifikacje do samodzielnej pracy naukowo-badawczej,
  - 3) na stanowisko docenta może być także powołana osoba nie posiadająca stopnia naukowego doktora i stażu pracy na stanowisku pracownika naukowo-badawczego lub nauczyciela akademickiego, lecz wykazująca się wybitnymi, zastosowanymi w praktyce osiągnięciami w pracy naukowej lub zawodowej, niezbędnymi do pełnienia funkcji docenta.



3. Posiadanie kwalifikacji, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, stwierdza Centralna Komisja Kwalifikacyjna do Spraw Kadr Naukowych.

#### **Art. 39.**

1. Na stanowisko adiunkta, starszego asystenta lub asystenta można powołać osobę, która wykazała się uzdolnieniami i zamiłowaniem do pracy naukowej.
2. Warunkiem powołania na stanowisko asystenta lub starszego asystenta jest posiadanie dyplomu magistra, magistra inżyniera, lekarza lub dyplomu równorzędnego, a na stanowisko adiunkta - posiadanie stopnia naukowego doktora.
3. Sekretarz Naukowy Akademii może określić przypadki, w których dla powołania na stanowisko adiunkta nie jest wymagane posiadanie stopnia naukowego doktora.

#### **Art. 40.**

Łączny okres zatrudnienia osoby na stanowiskach asystenta i starszego asystenta nie może przekraczać ośmiu lat.

#### **Art. 41.**

1. Na stanowiska profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych, docentów powołuje Sekretarz Naukowy Akademii po wysłuchaniu opinii kierownika placówki i rady naukowej placówki.
2. Na stanowiska asystentów, starszych asystentów i adiunktów powołuje po wysłuchaniu opinii rady naukowej:
  - a) w instytutach - kierownik instytutu, z tym że powołanie na stanowisko adiunkta na podstawie mianowania wymaga zgody Sekretarza Naukowego Akademii,
  - 2) w pozostałych placówkach - Sekretarz Naukowy Akademii, który może swoje uprawnienia w tym zakresie przekazać kierownikom placówek.
3. Sekretarz Naukowy Akademii ustali zasady zawierania umów o pracę z asystentami, starszymi asystentami i adiunktami.

#### **Art. 42.**

1. Stosunek pracy pracownika naukowo-badawczego powołanego na podstawie mianowania zawiązuje się z chwilą doręczenia mu pisma nominacyjnego.
2. Przy pierwszym mianowaniu pracownik składa ślubowanie, którego brzmienie i sposób składania ustala Sekretarz Naukowy Akademii.

#### **Art. 43.**

1. Podstawowym obowiązkiem pracownika naukowo-badawczego jest twórcza praca badawcza wykonywana zgodnie z planem badań.
2. Poza obowiązkami wynikającymi z ust. 1 pracownik naukowo-badawczy jest obowiązany brać udział w pracach organizacyjnych zleconych mu przez przełożonego.
3. Niezależnie od obowiązków określonych w ust. 1 i 2 asystenci, starsi asystenci i adiunkci są obowiązani brać udział w organizowanym szkoleniu młodej kadry i wykonywać prace niezbędne do uzyskania stopni naukowych, a profesorowie zwyczajni, profesorowie nadzwyczajni, docenci - czynnie współdziałać w

szkoleniu i brać udział w postępowaniu zmierzającym do nadawania stopni naukowych.<sup>4</sup>

#### **Art. 43a.**

1. Czas pracy pracowników naukowo-badawczych wynosi 42 godziny na tydzień.
2. Rozkład czasu pracy pracowników naukowo-badawczych w tygodniu i w poszczególnych jego dniach ustala Sekretarz Naukowy Akademii po porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Nauczycielstwa Polskiego.
3. Jeżeli wymagają tego potrzeby Akademii, pracownicy naukowo-badawczy mogą być zatrudniani poza ustalonymi godzinami pracy, a w przypadkach szczególnych także w nocy oraz w niedzielę i święta bez prawa do oddzielnego wynagrodzenia.
4. Za pracę wykonywaną na polecenie przełożonego poza ustalonymi godzinami pracy pracownikowi naukowo-badawczemu przysługuje w tym samym wymiarze czas wolny, a za pracę w niedzielę lub święto inny dzień wolny od pracy.
5. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, pracownikom na stanowiskach kierowniczych i innych samodzielnych, które określi Sekretarz Naukowy Akademii, przysługuje dzień wolny za pracę w niedzielę lub święto.
6. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do kobiet w ciąży oraz do kobiet opiekujących się dziećmi w wieku do jednego roku.
7. Przepisy ust. 4 i 5 nie dotyczą kierowników placówek naukowych i jednostek pomocniczych o charakterze naukowym oraz ich zastępców.

#### **Art. 44.**

1. Na podstawie porozumienia z właściwymi organami pracownik naukowo-badawczy powołany na podstawie mianowania może być zobowiązany w zakresie swojej specjalności naukowej i w ramach ogólnego wymiaru zajęć obowiązkowych do pracy w innej placówce naukowej Akademii lub w instytucie naukowym albo w szkole wyższej.
2. Decyzję o nałożeniu obowiązków określonych w ust. 1 wydaje Sekretarz Naukowy Akademii, który może uprawnienia w tym zakresie przekazać kierownikom placówek.

#### **Art. 45.**

1. Pracownik naukowo-badawczy powołany na podstawie mianowania może być przeniesiony na inne stanowisko, umożliwiające właściwe wykorzystanie jego kwalifikacji i nie niższe od stanowiska poprzednio zajmowanego.
2. Przeniesienie następuje na prośbę lub za zgodą zainteresowanego. W wyjątkowych przypadkach w razie konieczności zapewnienia należytej obsady stanowisk pracowników naukowo-badawczych, zniesienia lub przekształcenia placówki albo też przeprowadzenia w niej innych istotnych zmian organizacyjnych lub jeśli wymaga tego kształcenie kadr w szkolnictwie wyższym można przenieść pracownika, który nie wyraził na to zgody.
3. Przeniesienia dokonuje organ właściwy do powołania na nowe stanowisko za zgodą organu, któremu pracownik dotychczas podlegał. Przed wydaniem decyzji należy zasięgnąć opinii właściwych rad wydziału i rad naukowych.
4. Pracownikowi w razie przeniesienia w trybie przewidzianym w ust. 2 przysługują świadczenia na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

**Art. 46.**

Pracownik naukowo-badawczy może wykonywać dodatkowo inne stałe zajęcia zarobkowe poza Akademią jedynie za zezwoleniem, którego profesorowi zwyczajnemu, profesorowi nadzwyczajnemu, docentowi udziela Sekretarz Naukowy Akademii, a pozostałym pracownikom naukowo-badawczym kierownik placówki. W zezwoleniu należy określić rozmiar zajęć dodatkowych dla profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych, docentów nie może być większy od rozmiaru zajęć w Akademii, dla innych zaś pracowników naukowo-badawczych nie może przekraczać połowy wymiaru zajęć w Akademii.

**Art. 47.**

Pracownik naukowo-badawczy może uzyskać tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub profesora zwyczajnego zgodnie z przepisami o stopniach naukowych i tytułach naukowych.

**Art. 48.**

Pracownicy naukowo-badawczy mają prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 6 tygodni w ciągu roku.

**Art. 48a.**

1. Pracownikowi naukowo-badawczemu przysługuje prawo do 50 % ulgi taryfowej przy przejazdach kolejami.
2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również małżonce pracownika, a także małżonkowi pracownicy, jeżeli jest on niezdolny do pracy i pozostaje na całkowitym utrzymaniu żony.

**Art. 48b.**

Pracownikowi naukowo-badawczemu powołanemu na podstawie mianowania przysługuje w czasie trwania stosunku pracy zasiłek z ubezpieczenia społecznego w okresie czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby przez okres do 1 roku.

**Art. 49.**

Pracownik naukowo-badawczy i członkowie jego rodziny mają prawo do pomocy leczniczej, której zakres określa Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

**Art. 50.**

Pracownik naukowo-badawczy i członkowie jego rodziny mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego określonego w odrębnych przepisach.

**Art. 51.**

1. Powołani w drodze mianowania pracownicy naukowo-badawczy, bibliotekarze dyplomowani i dyplomowani pracownicy dokumentacji naukowej podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swych obowiązków służbowych i uchybienie godności pracownika.
2. Karami dyscyplinarnymi są:
  - 1) upomnienie,

- 2) nagana,
- 3) dyscyplinarne zwolnienie ze stanowiska,
- 4) dyscyplinarne wydalenie ze służby.

#### **Art. 52.**

1. W sprawach dyscyplinarnych orzekają komisje dyscyplinarne.
2. Komisje są niezawisłe w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego.
3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia skład, sposób powoływania i organizację komisji dyscyplinarnych, zasady wyznaczania składów orzekających, sposób powoływania, zakres i tryb działania rzeczników dyscyplinarnych, tryb postępowania dyscyplinarnego, wykonywania kadr dyscyplinarnych, ich darowania i zatarcia.

#### **Art. 53.**

1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego ani wydać orzeczenia dyscyplinarnego uznającego winę i wymierzającego karę, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęło 5 lat. Gdy o ten sam czyn było prowadzone postępowanie karne, pięcioletni termin liczy się od dnia prawomocnego zakończenia tego postępowania.
2. Rozwiązanie stosunku pracy po popełnieniu czynu nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, jak również do wymierzenia kary.

#### **Art. 54.**

1. Sekretarz Naukowy Akademii może zawiesić w czynnościach pracownika powołanego w drodze mianowania, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli ze względu na wagę i prawdopodobieństwo zarzutów jest celowe odsunięcie pracownika od wykonywania obowiązków.
2. Jeżeli pracownika pozbawiono w związku z wszczęciem postępowania karnego wolności, zawieszenie w czynnościach jest obowiązkowe.

#### **Art. 55.**

1. Stosunek pracy z pracownikiem naukowo-badawczym powołanym na podstawie mianowania podlega rozwiązaniu:
  - 1) na prośbę pracownika zgłoszoną nie później niż na 3 miesiące przed terminem rozwiązania,
  - 2) w razie choroby powodującej trwałą niezdolność do pracy naukowej,
  - 3) z końcem roku kalendarzowego, w którym pracownik kończy 70 lat życia,
  - 4) w razie stwierdzenia nieprzydatności do pracy naukowej.
2. Pracownika naukowo-badawczego powołanego na podstawie mianowania można zwolnić z zajmowanego stanowiska w przypadku zniesienia lub przekształcenia jednostki organizacyjnej Akademii, w której pracownik jest zatrudniony, albo też przeprowadzenia w tej jednostce innych istotnych zmian organizacyjnych. W tym przypadku pracownikowi należy zaproponować pracę zgodną z jego kwalifikacjami.
3. Zasady, tryb i organy właściwe do wydawania orzeczeń lekarskich o trwałej niezdolności do pracy naukowej określa Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Sekretarzem naukowym Akademii oraz z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

- 3a. Skierowanie pracownika naukowo-badawczego powołanego na podstawie mianowania na badania w celu uzyskania orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić z inicjatywy pracownika lub z urzędu przez organ właściwy do mianowania. Nie usprawiedliwione niezgłoszenie się pracownika skierowanego z urzędu na badanie upoważnia do rozwiązania stosunku pracy. Jeżeli skierowanie z urzędu na badanie miałooby miejsce w okresie czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby, nie może ono nastąpić wcześniej niż po upływie okresu uprawniającego do pobierania zasiłku chorobowego.
4. Wniosek w sprawie zwolnienia pracownika naukowo-badawczego z zajmowanego stanowiska z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 4 i ust. 2 kierownik placówki kieruje do Sekretarza Naukowego Akademii, który zasięga opinii powołanej w tym celu komisji. Tryb i zasady działania oraz skład komisji ustala Prezydium Akademii w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Nauczycielstwa Polskiego.
5. Na wniosek rady naukowej placówki, zgłoszony za zgodą profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, docenta, zaopiniowany przez kierownika placówki, Sekretarz Naukowy Akademii może przedłużyć czas trwania stosunku pracy z profesorem zwyczajnym, profesorem nadzwyczajnym, docentem, który ukończy 70 lat życia. W razie nieprzedłużenia stosunku służbowego ulega on rozwiązaniu.
6. Organ właściwy do mianowania może zwolnić z zajmowanego stanowiska pracownika naukowo-badawczego, który nie zastosował się do decyzji o przeniesieniu na inne stanowisko w przypadku określonym w art. 45.

#### **Art. 56.**

1. W przypadkach określonych w art. 55 ust. 1 pkt 3, ust. 2 i ust. 6 rozwiązanie stosunku służbowego następuje za trzymiesięcznym wypowiedzeniem, a w przypadkach określonych w art. 55 ust. 1 pkt 2 i 4 - po upływie trzech miesięcy od daty wydania prawomocnego orzeczenia lub decyzji, o których mowa w art. 55 ust. 3 i 4.

#### **Art. 56a.**

1. Stosunek pracy z pracownikiem naukowo-badawczym powołanym na podstawie mianowania może ulec rozwiązaniu:
  - 1) w razie czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż 1 rok,
  - 2) w razie usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy z innych przyczyn niż wymienione w pkt 1, trwającej dłużej niż 1 miesiąc.
2. Rozwiązanie stosunku pracy nie może nastąpić w razie nieobecności pracownika z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem lub odosobnienia ze względu na chorobę zakaźną, w okresie pobierania z tego tytułu zasiłku.

#### **Art. 56b.**

1. Stosunek pracy z pracownikiem naukowo-badawczym powołanym na podstawie mianowania wygasa z upływem 3 miesięcy nieobecności pracownika w pracy z powodu tymczasowego aresztowania, chyba że stosunek pracy został rozwiązany wcześniej na podstawie art. 57 pkt 1.
2. Akademia jest obowiązana ponownie zatrudnić pracownika pomimo wygaśnięcia stosunku pracy z powodu tymczasowego aresztowania, jeżeli postępowanie karne zostało umorzone lub gdy zapadł wyrok uniewinniający, a pracownik zgłosił swój powrót do pracy w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia. Przepisy art. 48 Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia albo

amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania.

#### **Art. 57.**

Stosunek pracy z pracownikiem naukowo-badawczym powołanym na podstawie mianowania rozwiązuje się z mocy prawa w razie:

- 1) prawomocnego ukarania w trybie dyscyplinarnym karą dyscyplinarnego zwolnienia ze stanowiska lub wydalenia ze służby,
- 2) pozbawienia tytułu naukowego,
- 3) prawomocnego skazania na karę pozbawienia praw publicznych.

#### **Art. 58.**

Okres wypowiedzenia umowy o pracę zawartej z pracownikiem naukowo-badawczym na czas nie określony wynosi trzy miesiące. Przepisy art. 57 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

#### **Art. 58a.**

1. Jeżeli pracownik naukowo-badawczy uważa, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nie określony jest nieuzasadnione, może w terminie 7 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia wnieść odwołanie do Sekretarza Naukowego Akademii. Sekretarz Naukowy Akademii może przywrócić termin do wniesienia odwołania, jeżeli jego przekroczenie nastąpiło z przyczyn niezależnych od pracownika.
2. W razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę jest nieuzasadnione, Sekretarz Naukowy Akademii uznaje je za bezskuteczne, a jeżeli umowa o pracę uległa już rozwiązaniu, przywraca pracownika do pracy na poprzednich warunkach. Od decyzji Sekretarza Naukowego Akademii w tej sprawie odwołanie nie przysługuje.

#### **Art. 59.**

Pracownik naukowo-badawczy powołany stosownie do statutu Akademii do pełnienia funkcji kierowniczej w jej placówce może być w każdym czasie odwołany z tej funkcji przez organ, który go do niej powołał. Odwołanie to nie powoduje rozwiązania jego stosunku pracy jako pracownika naukowo-badawczego.

#### **Art. 60.**

Stosunek pracy rozwiązuje lub stwierdza jego rozwiązanie z mocy prawa organ, który jest właściwy do mianowania.

#### **Art. 61.**

1. Bibliotekarzami dyplomowanymi są:
  - starszy kustosz dyplomowany,
  - kustosz dyplomowany,
  - adiunkt biblioteczny,
  - asystent biblioteczny.
2. Na stanowisko bibliotekarza dyplomowanego można powołać osobę, która posiada dyplom magistra,

magistra-inżyniera lub lekarza albo dyplom równorzędny oraz staż pracy bibliotecznej i złożyła egzamin bibliotekarski lub została zwolniona od egzaminu w przepisany trybie.

3. W wyjątkowych przypadkach uzasadnionych potrzebami placówki naukowej na stanowisko bibliotekarza dyplomowanego można powołać również osobę, która posiada dyplom ukończenia studiów zawodowych w szkole wyższej lub studiów równorzędnych, a ponadto odpowiada pozostałym wymaganiom określonym w ust. 2.
4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej na wniosek Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk określa szczegółowe warunki, jakim powinni odpowiadać kandydaci na bibliotekarzy dyplomowanych, jak również zasady i tryb składania egzaminów bibliotekarskich i udzielania zwolnień od egzaminów.

#### **Art. 62.**

1. Dyplomowanymi pracownikami dokumentacji naukowej są:
  - starszy dokumentalista dyplomowany,
  - dokumentalista dyplomowany,
  - adiunkt dokumentacji naukowej,
  - asystent dokumentacji naukowej.
2. Na stanowisko dyplomowanego pracownika dokumentacji naukowej można powołać osobę, która posiada dyplom magistra, magistra-inżyniera lub lekarza albo dyplom równorzędny i odpowiednią praktykę.
3. W wyjątkowych przypadkach uzasadnionych potrzebami placówki naukowej na stanowisko dyplomowanego pracownika dokumentacji naukowej można powołać osobę, która posiada dyplom ukończenia studiów zawodowych w szkole wyższej lub studiów równorzędnych, a ponadto odpowiada pozostałym wymaganiom, określonym w ust. 2.
4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej na wniosek Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk określa szczegółowe warunki, jakim powinni odpowiadać kandydaci na dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej.

#### **Art. 63.**

Do bibliotekarzy dyplomowanych i dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 43a, 48, 48a, 49, 58 i 58a, a w przypadku powołania ich na podstawie mianowania ponadto art. 42, 45, 48b, 55, 56, 56a, 56b, 57 pkt 1 i 3, 59 i 60.

#### **Art. 64.**

Minister Pracy i Polityki Socjalnej na wniosek Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk określa w drodze rozporządzenia tabelę stanowisk pracowników Akademii z wyjątkiem pracowników naukowo-badawczych, bibliotekarzy dyplomowanych oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej i kwalifikacje wymagane do objęcia poszczególnych stanowisk.

#### **Art. 65.**

Wysokość i zasady wypłacania uposażenia pracowników, zatrudnionych w Akademii, określa Minister Pracy i Polityki Socjalnej na wniosek Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk.

**Art. 66.**

O zatrudnieniu w Akademii pracowników nie będących pracownikami naukowo-badawczymi decyduje oraz umowy o pracę zawiera Sekretarz naukowy Akademii. Sekretarz Naukowy może swoje uprawnienia w tym zakresie przekazać kierownikom jednostek organizacyjnych Akademii.

**Art. 67.**

Do pracowników naukowo-badawczych Akademii mianowanych i kontraktowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 114 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 3, poz. 6).

**Art. 68.**

W sprawach nie unormowanych przepisami niniejszej ustawy do pracowników naukowo-badawczych mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy, z wyjątkiem sporów dotyczących rozwiązania stosunku pracy z pracownikami naukowo-badawczymi powołanymi na podstawie mianowania, które będą rozstrzygane w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

5

**Dział VI****Przepisy przejściowe i końcowe****Art. 72.**

1. Dotychczasowi członkowie rzeczywisci, korespondenci i zagraniczni pozostają członkami Akademii w rozumieniu niniejszej ustawy.
2. Dotychczasowi członkowie tytularni Akademii korzystają nadal z dotychczasowych uprawnień.

**Art. 73.**

Tracą moc wszystkie przepisy w przedmiotach unormowanych niniejszą ustawą, w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 30 października 1951 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. Nr 57, poz. 391),
- 2) w zakresie dotyczącym Polskiej Akademii Nauk - art. 154 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz.U. Nr 68, poz. 336).

---

<sup>o</sup> pracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 1970 r. Nr 4, poz. 35; z 1973 r. Nr 12, poz. 89; z 1974 r. Nr 50, poz. 319; z 1989 r. Nr 34, poz. 178, Nr 35, poz. 192; z 1992 r. Nr 54, poz. 254; z 1996 r. Nr 106, poz. 496.

<sup>a</sup>rt. 13 skreślony

<sup>u</sup>st. 3 skreślony

<sup>u</sup>st. 4 skreślony

<sup>d</sup>ział V - skreślony